

חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 6) (מינויים), התשנ"ג-1993*

1. בסעיף 1 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי הגדרת "הועדה" יבוא:

"הועדה לבדיקת מינויים" – הועדה שהוקמה לפי סעיף 18ב:."

2. אחרי סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

"כשירות להנהנה 16א. כשיר לכהן כדירקטור בחברה ממשלתית, תושב ישראל שמלאו לו 25 שנה לפחות, ושנתקיים בו אחד מאלה:

(1) הוא בעל תואר אקדמי באחד מן המקצועות הבאים: כלכלה, מינהל עסקים, משפטים, ראיית חשבון, מינהל ציבורי, הנדסה או לימודי עבודה, או שהוא בעל תואר אקדמי אחר או שהוא השלים לימודי השכלה גבוהה אחרת, בתחום עיסוקה העיקרי של החברה;

(2) הוא בעל נסיון של חמש שנים לפחות באחד מאלה, או שהוא בעל נסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בשניים או יותר מאלה:

(א) בתפקיד בכיר בתחום הניהול העיסוקי של תאגיד בעל היקף עסקים משמעותי;

(ב) בכהונה ציבורית בכירה או בתפקיד בכיר בשירות הציבורי בנושאים כלכליים, מסחריים, ניהוליים או משפטיים;

(ג) בתפקיד בכיר בתחום עיסוקיה העיקריים של החברה."

3. בסעיף 17 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א)(3), במקום "אשר לדעת השרים עלולים עיסקיו האחרים" יבוא "אשר עיסקיו האחרים עלולים";

(2) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) מי שהורשע בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון או שהיא מחייבת את אי מינויו;

(6) מי שפסול לכהן כדירקטור בחברה על פי פקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983², או על פי כל דין אחר."

(3) בסעיף קטן (ג), פסקה (1) – תימחק.

4. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:

17א. (א) מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 17(א)(3), לא יתמנה אדם לדירקטור, בין מקרב הציבור ובין מקרב עובדי המדינה, אם יש לו זיקה כלכלית לחברה או לתאגיד קשור לחברה, או אם יש לו קשר אישי להנהלת החברה או להנהלת תאגיד קשור לחברה.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ג באדר התשנ"ג (16 במרס 1993): הצעת החוק דברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2162, מיום א' באדר התשנ"ג (22 בכביואר 1993), עמ' 72.

¹ ס"ח התשל"ה, עמ' 132; התשמ"ו, עמ' 168; התשמ"ט, עמ' 66 ועמ' 76; התשנ"א, עמ' 216; התשנ"ב, עמ' 204.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 37, עמ' 761.

(ב) לענין סעיף קטן זה -

"זיקה כלכלית לחברה או לתאגיד קשור לחברה" - החזקה במישרין בניירות ערך של החברה או של תאגיד קשור לחברה כאחוז אחד או בשיעור משמעותי הנמוך ממנו, או מי שרשאי למנות דירקטור בחברה או בתאגיד קשור לחברה;

"תאגיד קשור לחברה" - תאגיד המחזיק חמישים אחוזים או יותר מן הערך הנקוב של הון המניות המוצא של החברה או מכוח ההצבעה בה, או הרשאי למנות מחצית או יותר מהדירקטורים, או את המנהל הכללי שלה, וכן תאגיד אשר החברה מחזיקה בו זכויות כאמור;

"קשר אישי להנהלה" של החברה או של תאגיד קשור לחברה מתקיים בין היתר, באדם שהוא בן משפחה של דירקטור או של מנהל כללי או של עובד בכיר בחברה או בתאגיד קשור לחברה; לענין זה, "בן משפחה" - בן זוג, את, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג או בן זוגו של כל אחד מאלה;".

תיקון סעיף 18

5. בסעיף 18 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "הרשות" יבוא "הועדה לבדיקת מינויים", ובסופו יבוא:

"החליטה הועדה לבדיקת מינויים שלא להמליץ על מינויו של מועמד שנתקיים בו האמור בסעיף 18א(א) רשאי השר להגיש השגה על ההחלטה שתידון במליאת הממשלה; נימוקי הועדה יובאו בפני הממשלה באמצעות היועץ המשפטי לממשלה או נציגו; לא קיבלה הממשלה את השגת השר, לא ימונה המועמד לדירקטור."

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי המלים "מאת השרים" יבוא "לאחר קבלת חוות דעתה של הועדה לבדיקת מינויים".

הוספת סעיפים
118 עד 118

6. אחרי סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא:

118א. (א) בהרכב דירקטוריון של חברה ממשלתית יינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים.

"לייצוג הולם לשני המינים"

(ב) עד להשגת ביטוי הולם לייצוג כאמור, ימנו השרים, ככל שניתן בנסיבות הענין, דירקטורים בני המין שאינו מיוצג באופן הולם באותה עת בדירקטוריון החברה.

118ב. (א) שר האוצר ימנה ועדה לבדיקת כשירותם והתאמתם של מועמדים לכהונת דירקטור, יושב ראש דירקטוריון, או מנהל כללי, בחברה ממשלתית בהרכב זה:

הועדה לבדיקת מינויים

(1) יושב ראש הועדה שיהיה נציג שיקבע היועץ המשפטי לממשלה הכשיר לכהן כשופט של בית משפט מחוזי, והוא יבוא מקרב עובדי המדינה או מקרב עובדי השירות הציבורי, ויכול שיהיה מי שכיהן כשופט או מי שפרש מתפקידו בשירות המדינה או בשירות הציבורי;

(2) איש ציבור שיקבע יושב ראש הועדה לפי הענין, מתוך רשימה של אנשי ציבור שקבעו שר האוצר ושר המשפטים לענין זה, שמתקיימים בהם תנאי הכשירות הקבועים בחוק זה ליושב ראש דירקטוריון ושאינן להם זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה;

(3) נציג רשות החברות הממשלתיות.

(ב) המנין החוקי לישיבות הועדה הוא היושב ראש וחבר נוסף; היו הדעות שקולות תכריע דעתו של יושב ראש הועדה: הועדה תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

(ג) ואלה תפקידי הועדה:

(1) לבדוק אם מתקיימים במועמד לכהונת דירקטור, יושב ראש דירקטוריון או מנהל כללי, תנאי הכשירות האמורים בסעיפים 16א ו-24(ג) או 37(ג) לפי הענין, והאם אין הוא פסול מלכהן על פי האמור בסעיפים 17 ו-17א:

(2) לקבוע אם מן הראוי למנותו בהתאם לאמור בסעיף 18ג:

(3) לייעץ לשרים בדבר מידת התאמתו של המועמד לתפקיד, בשים לב בין היתר, לצרכיה המיוחדים של החברה, לגודלה, ולהרכב הדירקטוריון בעת המינוי, ובהתחשב ביכולתו של המועמד להקדיש את הזמן הראוי לתפקיד לו הוא מיועד:

(4) הועדה תעביר לשרים את חוות דעתה בענינים המפורטים בפסקאות (1) עד (3), בכתב:

(5) לצורך ביצוע תפקידיה על פי חוק זה, רשאית הועדה לדרוש פרטים בכתב אודות המועמד, תולדות חייו, השכלתו ועיסוקיו, וכן לדרוש כל מידע או חוות דעת מהרשות.

18ג. (א) מצאה הועדה לבדיקת מינויים כי למועמד לכהונת דירקטור, יושב ראש דירקטוריון או מנהל כללי בחברה ממשלתית, יש זיקה אישית, עיסוקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, לא תמליץ על מועמדותו זולת אם מצאה כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה, או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת בנוסף לתנאי הכשירות הנדרשים לפי חוק זה לאותה כהונה.

כשירות מיוחדת

(ב) לענין חוק זה, לא יראו בחברות במפלגה כשלעצמה זיקה אישית או פוליטית.

(ג) הוראות סעיף 16א לא יחולו על נציג נבחר מבין עובדי החברה המתמנה לדירקטור ובלבד שמלאו לו עשרים וחמש שנים ביום שנתמנה.

7. אחרי סעיף 22(ב) לחוק העיקרי יבוא:

תיקון סעיף 22

"(ג) מכרה הממשלה מניות שהחזיקה בחברה ממשלתית, יחדלו לכהן הדירקטורים, כולם או חלקם, אם הדבר מתחייב מעסקת המכירה, מן היום שהרשות הודיעה עליו לחברה; התחייבה מעסקת המכירה הפסקת כהונתם של חלק מן הדירקטורים בלבד, יקבעו השרים, לאחר התייעצות עם הועדה לבדיקת מינויים, מי יהיו הדירקטורים שכהונתם תופסק."

8. אחרי סעיף 23 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 23א

23א. פחת מספר חברי הדירקטוריון הרשאים להשתתף בישיבותיו מהמנין החוקי לישיבותיו, ומצב זה נמשך למעלה מ-30 ימים, או פחת מספר החברים מן המספר המזערי הקבוע בתקנות החברה ומצב זה נמשך למעלה מ-60 ימים, רשאית הממשלה, בהתייעצות עם הועדה לבדיקת מינויים, למנות דירקטור או דירקטורים במספר הדרוש להשלמת המנין החוקי."

"השלמת מנין חוקי

(1) בסעיף קטן (א), במקום "הרשות" יבוא "הועדה לבדיקת מינויים" ובסופו יבוא "ולאחר שנועצה בוועדה לבדיקת מינויים.":

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) כשיר לכהן כיושב ראש דירקטוריון של חברה ממשלתית מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16א, ובלבד שמתקיימים בו התנאי שבפסקה (1) וכן אחד התנאים שבפסקה (2), שבאותו סעיף.

(ד) בחר דירקטוריון של חברה ממשלתית באדם לכהונת יו"ר דירקטוריון והועדה לבדיקת מינויים החליטה שלא להמליץ על מינויו מחמת שנתקיים בו האמור בסעיף 18ג(א), לא יאשר השר את המינוי אלא אם כן הוא הגיש השגה על ההחלטה שאושרה במליאת הממשלה; הוראות סעיף 18(א) יחולו לענין השגה כאמור."

(1) בסעיף קטן (א), במקום "הרשות" יבוא "הועדה לבדיקת מינויים".

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) כשיר להתמנות למנהל כללי בחברה ממשלתית מי שמתקיים בו האמור בסעיף 16א ובלבד שמתקיימים בו התנאי שבפסקה (1) וכן אחד התנאים שבפסקה (2) שבאותו סעיף, ולא מתקיים בו האמור בסעיף 17(א) פסקאות (1), (3), (5) ו-(6).

(ד) בחר דירקטוריון חברה ממשלתית באדם לכהונת מנהל כללי והועדה לבדיקת מינויים החליטה שלא להמליץ על מינויו מחמת שנתקיים בו האמור בסעיף 18ג(א) לא יאשר השר את המינוי אלא אם כן הוא הגיש השגה על ההחלטה שאושרה במליאת הממשלה; הוראות סעיף 18(א) יחולו לענין השגה כאמור."

(1) בפסקה (3), במקום "הרשות" יבוא "הועדה לבדיקת מינויים; הוראות סעיפים 17, 17א, 18א עד 18ג יחולו גם לגבי דירקטור כאמור":

(2) בסופו יבוא:

"(6) מכרה הממשלה מניות שהחזיקה בחברת-האם, או מכרה חברת-האם מניות שהחזיקה בחברת-הבת, יחדלו לכהן הדירקטורים בחברת-הבת שמונו מטעם חברת-האם, כולם או חלקם, אם הדבר מתחייב מעסקת המכירה, מן היום שהרשות או חברת-האם הודיעה עליו לחברת-הבת: התחייבה מעסקת המכירה הפסקת כהונתם של חלק מן הדירקטורים האמורים בלבד, יקבעו השרים, לאחר התייעצות עם הועדה לבדיקת מינויים מי יהיו הדירקטורים שכהונתם תופסק."

60א. (א) על אף האמור בסעיף 60, יחולו הוראות סעיפים 16א, 17, 17א, 18א עד 18ג, 24(ג) ו-(ד), ו-37(ג) ו-(ד), לענין מינויים לכהונה בתאגידים שהוקמו בחוק ובגופים אחרים שהוקמו בחוק המחווייבים לפי הענין וכמפורט להלן, והכל אם המינוי נעשה בידי שר או בידי הממשלה, או

"מינויים בתאגידים ובגופים אחרים שהוקמו בחוק

בהמלצתם או באישורם של מי מהם, ובכפוף להוראות החוק או החיקוק שמכוחו מוקם התאגיד או הגוף; נקבע בחוק כי ימונו לתאגידים ולגופים כאמור, נציגים של גופים או ארגונים המנויים באותו חוק, לא יחולו על נציגים אלה הוראות חוק זה.

(ב) ואלה השינויים –

(1) בכל מקום שנאמר "דירקטור", "יושב ראש דירקטוריון" או "מנהל כללי" כאילו נאמר – "חבר מועצה, חבר רשות או חבר בגוף הממלא תפקיד דומה אף אם כינויו שונה, יושב ראש של אותם גופים או מנהל כללי בהם, לפי הענין";

(2) בסעיף 18ב(א), במקום "שר האוצר" כאילו נאמר "שר המשפטים";

(3) בסעיף 18ב(ב) כפסקאות (2) ו-(3), במקום "איש ציבור" ו"נציג הרשות" כאילו נאמר – "שני נציגי ציבור שיקבע יו"ר הועדה מתוך רשימה של אנשי ציבור שקבעו שר המשפטים ושר האוצר, לאחר התייעצות במועצה לתאגידים ציבוריים, שמתקיימים בהם כל תנאי הכשירות הקבועים בחוק זה ליושב ראש דירקטוריון של חברה ממשלתית ושאינן להם זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה."

(4) בסעיף 18ב(ד)(3), במקום "הועדה תעביר לשרים את חוות דעתה על מועמד" כאילו נאמר, לפי הענין, "הועדה תעביר את חוות דעתה למי שממליץ על המועמדים או למי שמאשר או למי שממנה אותם."

(5) לענין סעיף זה – "גופים אחרים שהוקמו בחיקוק" – גופים המפורטים בתוספת לחוק זה שהינם חבר בני אדם שנקבע בחיקוק כמועצה, מועצת רשות, מינהלת, ועד מנהל או כל גוף אחר שתפקידיו דומים אף אם כינויו שונה, והכל כאשר בין חבריו נמנים נציגי ציבור; שר המשפטים רשאי להוסיף גופים אחרים שהוקמו בחיקוק לרשימת הגופים המנויים בתוספת ורשאי הוא באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת למחוק גוף המופיע בתוספת."

13. תחילתו של חוק זה ביום פרסומו ואולם הוראות סעיף 5 בדבר הוספת סעיף 18ב, והוראות סעיף 12 לחוק זה תחילתם 90 ימים מיום תחילתו של חוק זה.

תחילה

14. עד לכינונה של הועדה לבדיקת מינויים, יבוצעו תפקידיה לפי חוק זה בידי הרשות, למעט התפקידים הקבועים בסעיפים 18ג, 24(ד) ו-37(ד) כנוסחם לפי חוק זה שיבוצעו בידי הועדות בראשות נציגי היועץ המשפטי לממשלה, שהיו קיימות ערב תחילתו של חוק זה.

הוראות מעבר

תוספת

(סעיף 60א)

נופים אחרים שהוקמו בחוק

1. המועצה לביקורת סרטים - פקודת הראינוע, 1927³
2. המועצה לשידורי כבלים - חוק הבזק, התשמ"ב-1982⁴
3. מועצת המוזיאונים - חוק המוזיאונים, התשמ"ג-1983⁵
4. מועצת מינהל השקעות בחקלאות - חוק עידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א-1980⁶
5. מועצה מייעצת - חוק הנפט, התשי"ב-1952⁷
6. מועצה מייעצת - חוק עידוד השקעות הון, התשי"ט-1959⁸

אברהם (בייגה) שוחט
שר האוצר

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבת וייס
יושב ראש הכנסת

חיים הרצוג
נשיא המדינה

- ³ חא"י כרך א', עמ' (ג) 128 (א) 135.
- ⁴ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.
- ⁵ ס"ח התשמ"ג, עמ' 113.
- ⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 56.
- ⁷ ס"ח התשי"ט, עמ' 129.

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 93), התשנ"ג-1993*

1. בסעיף 2(9) לפקודת מס הכנסה¹ (להלן - הפקודה), בהגדרת "מוסד ציבורי", אחרי "להשגת המטרה הציבורית בלבד" יבוא "והם מגישים דין וחשבון שנתי לגבי נכסיהם, הכנסותיהם והוצאותיהם להנחת דעתו של פקיד השומה על פי תקנות שהתקין שר האוצר".
2. בסעיף 46 לפקודה, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
"1א) מוסד ציבורי כאמור בסעיף קטן (א) שלא הגיש שני דוחות שנתיים ברציפות, או שמן הדוחות שהגיש עולה כי אינו מנהל פנקסים כדין או שחלק מהותי מפעילותו אינו להשגת המטרה הציבורית, רשאי שר האוצר לבטל את קביעתו לענין סעיף קטן (א).
2א) חידושה של קביעה שבוטלה לפי סעיף קטן (1א) טעון אישורה של ועדת הכספים של הכנסת."

אברהם (בייגה) שוחט
שר האוצר

יצחק רבין
ראש הממשלה

שבת וייס
יושב ראש הכנסת

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ג באדר התשנ"ג (16 במרס 1993); הצעת החוק דכרי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2161, מיום כ"ו בשבט התשנ"ג (17 בפברואר 1993), עמ' 70.
¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשנ"ג, עמ' 82.